

Ane Katrine Henriksens historie

Kort referat af Ivan Thorgaards artikel i "Mølposen 2025", hvor du selv kan læse hele den fine fortælling:

Artiklen skildrer Ane Katrine Henriksens livsforløb og placerer hendes personlige historie solidt i den lokale og sociale virkelighed i Krejbjerg Sogn, Nørre Andrup og det omkringliggende Salling-område i anden halvdel af 1800-tallet og begyndelsen af 1900-tallet. Beretningen tager sit udgangspunkt i moderen, Mariane Pedersdatter Godsk, der som ugift tjenestepige opholder sig på gården "Honningdal" i Nørre Andrup (Nørvej 30), da hun i 1865 føder datteren Ane Katrine. Fødslen finder sted uden for ægteskab, hvilket på dette tidspunkt indebærer både social udstødelse og økonomisk usikkerhed.

Ane Katrines barndom udfolder sig hovedsageligt i Nørre Andrup og Krejbjerg, hvor moderen ernærer sig gennem tjenestearbejde, håndarbejde og senere som fattiglem. Familien har tilknytning til flere gårde i sognet, herunder "Honningdal", og Ane Katrine kommer tidligt ud at tjene hos forskellige husmands- og gårdfamilier i området. Artiklen beskriver indgående de levevilkår, der præger hendes opvækst: lange arbejdsdage, ringe skolegang og et liv uden egentlig økonomisk tryghed.

I 1890 indgår Ane Katrine ægteskab med tjenestekarlen Henrik Henriksen, der ligeledes arbejder i Nørre Andrup. Parret bosætter sig i sognet og får en voksende børneflokk. Familielivet synes i en periode stabilt, men rammes i 1900 af en tragedie, da Henrik Henriksen drukner ved Hjerl Havn. Ulykken omtales detaljeret med henvisning til samtidige avisartikler fra Skive Folkeblad, og den får afgørende betydning for familiens videre skæbne.

Efter mandens død står Ane Katrine alene med børnene uden fast indtægt. Da der endnu ikke eksisterer moderne sociale sikringsordninger, ender familien i fattighuset i Krejbjerg (Lykken 6). Opholdet i fattighuset beskrives konkret: de fysiske rammer, arbejdspligten og den sociale stigmatisering, som fulgte med betegnelsen "fattiglem". Samtidig nuanceres billedet ved at vise, hvordan Ane Katrine fortsat forsøger at sikre børnenes fremtid gennem arbejde og ved at sende dem ud at tjene hos gårdejere i Krejbjerg og omegn, blandt andet i Rødding, Balling og senere Skive.

Artiklen følger også børnenes videre livsbaner og viser, hvordan flere af dem trods den vanskelige start formår at skabe sig et nogenlunde stabilt liv som arbejdsmænd, landarbejdere og tjenestefolk i Salling og Nordjylland. Ane Katrine selv forbliver tilknyttet fattigvæsenet i Krejbjerg, men oplever i sine senere år en vis anerkendelse og støtte fra lokalsamfundet.

Fattighuset Lykken 6

Datteren Henny Henriksen bliver boende hos moderen i fattighuset og overtager efterhånden ansvaret for husholdningen. Efter moderens død i 1940 fortsætter Henny med at bo i fattighuset, som hendes brødre købte af kommunen. Henny forbliver ugift og lever resten af sit liv i Lykken, hvor hun ernærer sig som kogekone og ved mindre arbejdsopgaver. Hun bliver boende i huset frem til sin død i 1970.